

College van burgemeester en wethouders**GOEDGEKEURD**

Vergadering van 16 januari 2024

Programma - Duurzaamheid

12 2024_B&W_00026 Informatienota vestigen voorkeursrecht - informeren**Samenstelling:**

Aanwezig:

J.H. Bats, burgemeester en voorzitter; M. Smit, wethouder; Trijn Jongman, wethouder; M. Scheringa, wethouder; D.P. Eikenaar, plv. gemeentesecretaris

Afwezig:

B. Harmsma, wethouder

Samenvatting

Het college heeft besloten om een voorlopig voorkeursrecht te vestigen op 12 percelen ten noorden van Oldemarkt, zodat de gemeente de regie behoudt op de mogelijke locaties voor windmolens.

Informatienota

Inleiding

Windenergie is een belangrijk middel om Steenwijkerland verder te verduurzamen. De raad heeft in 2023 daarom aangegeven dat gezocht moet worden naar locaties voor windenergie en daarbij te streven naar 100% lokaal eigendom. Dat kan alleen als de gemeente zelf regie houdt op mogelijke locaties voor windmolens en grip krijgt op de grond. Daarnaast neemt de provincie vanaf 1 januari 2024 initiatieven van commerciële ontwikkelaars in behandeling. Door zo'n initiatief kan de gemeente de regie verliezen en zal 100% lokaal eigendom niet mogelijk zijn. Daarom heeft het college een voorlopig voorkeursrecht gevestigd.

Kernboodschap**Samen zoeken naar windlocaties**

Als de gemeente haar duurzaamheidsdoelstellingen wil halen is het niet voldoende om alleen zonnepanelen op dak en land te installeren. Ook zullen er dan windturbines in de gemeente moeten komen. Het college zoekt daarom naar locaties waarop volgens landelijke wet- en regelgeving en eisen van de provincie windturbines mogelijk zijn. Daarbij is het college in gesprek met de zeven energiecoöperaties die erin onze gemeente zijn, omdat het belangrijk is dat zij met hun lokale kennis en kunnen meedenken. Het is daarbij de bedoeling om gezamenlijk tot de beste locatie te komen voor windmolens en met het streven naar 100% lokaal eigendom.

Noodzaak voorkeursrecht

Om die windmolens dichterbij te brengen en omdat de deadline van 2030 van de RES-afspraken nadert, heeft de provincie Overijssel ondertussen aangegeven dat zij initiatieven van ontwikkelaars

van windturbines vanaf 1 januari 2024 in behandeling neemt. Het enige dat de ontwikkelaar daarvoor hoeft te doen is zelf afspraken maken met de rechthebbenden van de percelen waarop turbines mogelijk zijn en zich te houden aan de wettelijke en provinciale beleidskaders. De gemeente en de energiecoöperaties staan dan buitenspel en de belangen van de omgeving en de inwoners van Steenwijkerland kunnen niet worden gewaarborgd.

Grip met voorkeursrecht

Om te bereiken dat de gemeente regie houdt op de ontwikkeling van windturbines en streven naar 100% lokaal eigendom mogelijk blijft, moet zij grip krijgen op de grond waar turbines mogelijk zouden kunnen komen. Daarom heeft het college het voorkeursrecht ingezet op de mogelijke locatie ten noorden van Oldemarkt. Op een andere mogelijke locatie, het defensieterrein, is dat niet nodig, omdat dit in overheidshanden is.

Betekenis voorkeursrecht

Zo'n voorkeursrecht heeft de gemeente nog niet vaak ingezet. Er wordt mee bereikt met het voorkeursrecht dat als een grondeigenaar de grond wil verkopen of er een beperkt recht op wil vestigen; hij deze eerst aan de gemeente moet aanbieden. Een beperkt recht betekent in het geval van een voorkeursrecht een recht van opstal, erfpacht, beklemming of vruchtgebruik waaraan een onroerende zaak (perceel) is onderworpen. Ook een beperkt gerechtigde (iemand met een beperkt recht op een perceel) kan zijn recht niet zomaar verkopen. Dit voorkomt dat een commerciële ontwikkelaar er tussen kan komen en het zorgt ervoor dat we als gemeente tijd hebben om zorgvuldig te onderzoeken wat de beste locatie is voor een windenergieproject. Komt daar een andere plek uit, dan bekijken of het voorkeursrecht daar nodig hebben.

Consequenties voor de gemeente

Het voorkeursrecht heeft pas consequenties als een grondeigenaar of beperkt gerechtigde zijn grond of recht wil verkopen of een recht op wil vestigen op de grond. Is dat het geval moet de grond eerst aan de gemeente te koop worden aangeboden. Wil de gemeente de grond kopen, dan zal ze daar een redelijke prijs voor moeten betalen. Alleen in dat geval heeft het voorkeursrecht financiële consequenties voor de gemeente.

Communicatie

Het besluit tot het vestigen van het voorlopig voorkeursrecht is bekendgemaakt aan de grondeigenaren van de percelen en degene die een beperkt recht op de grond hebben. Zij zijn belanghebbenden. Dit is gedaan door het besluit met een passende brief aan hen te overhandigen en hen de mogelijkheid te geven vragen te stellen. Bij afwezigheid wordt de brief met het besluit achtergelaten bij de belanghebbenden. Daarnaast is het besluit aan hen gestuurd via (aangetekende) post. Ambtenaren van de gemeente staan gereed om nader uitleg te geven en vragen te beantwoorden.

De belanghebbenden kunnen eventueel bezwaar maken tegen het besluit van het college en als dat niet het voor hun gewenste resultaat heeft, kunnen ze in beroep. Ook krijgen ze de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen bij raadsvoorstel waarmee het voorkeursrecht moet worden bevestigd.

Daarnaast is, nadat de belanghebbenden op de hoogte zijn gebracht, de pers ingelicht. Dit gebeurt na het versturen van deze informatienota aan de raad.

Vervolg

Met het collegebesluit is een *voorlopig* voorkeursrecht gevestigd. De raad moet binnen drie maanden het recht (her)bevestigen, anders vervalt het. Daarom zal het college tijdig een voorstel doen aan de raad, zodat het voorkeursrecht op de percelen blijft liggen. Op 26 maart 2024 zal de raad over het voorkeursrecht moeten besluiten. Op 12 maart 2024 zal de raad worden bijgepraat over mogelijke windenergieprojecten, waaronder het voorkeursrecht, in een werkvergadering.

Besluit

1. De informatienota vestigen voorkeursrecht vast te stellen.